

Pénzügyi összeomlás, vagy kényszerszünet?

Egy hónappal hamarabb ér véget a színházi szezon Szegeden. A színházi költségvetés ugyanis rendkívül nehéz helyzetben van, folyamatosan újratermelődik a veszteség. Csonka Gábor alpolgármester szerint a csőd és az egy hónapos kényszerpihenő között választhatnak.

Korognai Károly 1999. március 1-jétől a Szegedi Nemzeti Színház igazgatója. Amikor hivatalába lépett, az előző vezetéstől kapott egy írásos nyilatkozatot arról, hogy a napi folyó ügyeken túl nincs kötelezettségvállalása, tartozásállománya a színháznak.

Ebben a tudatban kezdte el tervezni az új direktor a következő évet, meghirdette a programot, szerződötetett, szerződéseket kötött, s elhatározta: bebizonyítja, hogy a két színházban lehet havi ötven előadást tartani, vagyis egy évadban négyszázszor gördül majd fel a függöny. Május közepén azonban jelezte a belső ellenőr, hogy nagy a baj, egyre több kifizetetlen számlája van a színháznak, ezért az igazgató nem tudott mást tenni: azonnali revizori vizsgálatot kért, melynek során kiderült, hogy 42 millió forintos adóssága van a színháznak. Csonka Gábor stratégiai alpolgármester kifejtette, hogy a tartozások az előző vezetés alatt keletkeztek, s például ekkor derült ki, hogy a Szegedi Szimfonikus Zenekar három hónapig nem lehetett fizetést – ez 12 millió forintot jelentett. Az önkormányzat gyorssegélyt nyújtott: egy ingatlan értékesítéséből befolyt 16 millió forintot szabad felhasználásra átadott a színháznak. A gondok azonban nem oldódtak meg ezzel. Csonka Gábor összegzés szerint a szervezeti és működési szabályzat hiánya, a rosszul működő struktúra egyenes következménye volt, hogy nem lehetett kezelni a színház gazdasági ügyeit. A színházigazgató arra is panaszkodott, hogy két korábbi gazdasági igazgatója nem jelezte neki: a színházi kapacitás nem bírja el a havi ötven előadást, s egy idő után már minden előadás veszteséget fog termelni. A színház folyamatosan csődközelben volt. 1999 végén újabb

tőkeinjekcióra volt szükség, igaz ezúttal kölcsön formájában, a havi juttatás áttütemezéseivel jutott a színház 70 millió forinthez. Ezzel ismét fellegezhettek, hiszen ki tudták fizetni a számlákat, azonban mindez nem jelentett végső megoldást.

A Szegedi Nemzeti Színház és a Szegedi Szabadtéri Játékok nagy és feszes költségvetéssel dolgozik, nehezen lehet tartalékot találni a rendszerben. 1999-ben a két intézmény együttes költségvetése 937 millió forint volt, melyből 339 millió a saját bevétel (jegyek, bérletek, szponzorok, pályázatok, bérbeadás), 145 millió a központi és 453 millió forint az önkormányzati támogatás. Ehhez képest az idei tervek szerint a költségvetés összege 949 millió forint, melyből 438 millió forint az önkormányzati támogatás, 330 és 350 millió közötti a tervezett saját bevétel, a hiányzó összeg pedig a központi költségvetésből érkezik. A színház új gazdasági igazgatója, Baranyi Irén szerint rossz volt az eddigi gyakorlat, amely úgy fogta fel a számlakövetelések teljesítését, hogy éves szinten biztosított ezekre a pénz. A gond ugyanis az, hogy gyakran egyszerre jelentkeznek nagy értékben a számlák, s az arányosan besosztott pénzből nem lehet a hirtelen jött nagyobb követeléseket teljesíteni. Ez a működési struktúra alapvető átalakítását teszi elengedhetelenné – szögezte le a gazdasági igazgató.

A felügyeletet ellátó önkormányzat képviselőjében Csonka Gábor alpolgármester úgy nyilatkozott, hogy két megoldás közül lehetett választani: vagy ezt a konstrukciót valósítják meg, vagy összeomlik a színház. Baranyi Irén és Csonka Gábor szerint is május lesz az a hónap, amikor kis levegőhöz jutva megfelelő szervezeti konstrukciót dolgozhat ki a színház vezetése, amelynek szeptembertől már normális mederben kell működtetnie a színházat. Az alpolgármester hozzátette: Korognai Károly ebben a munkában élvezte az önkormányzat vezetésének erkölcsi támogatását, de elvárják azt, hogy eredményes legyen a színház ügyeinek rendbe tétele.

Arató László

A bérletes előadásokat megtartják

Május elején „leáll” a színház

Nem elmaradnak a bemutatók, hanem elhalasztódnak és nem be-

zár a színház, hanem április 30-ától nem tart bérletesen kívüli előadásokat – mondja Korognai Károly igazgató. A döntést egyeztetette a színházat fenntartó önkormányzattal; az indoka pedig: pénzhiány.

– Elmaradnak a szezon hátralévő bemutató előadásai, bezár a színház, mert nincs pénze – ilyen hírek keltek szárnyra színházi berkekből. Igaz?

– Összesen három, erre az évadra tervezett bemutatót halasztunk a következő szezonra. Ezek: a Simon Boccanegra, a Don Carlos és A domb. Most mutatjuk be a Traviatát, március 10-én lesz a második balettpremier és 25-én A padlás. Április 30-ig eleget teszünk a bérletes kötelezettségeinknek és ettől az időponttól nem játszunk bérletszünetes előadásokat. Nem zár be a színház, hiszen lekötött rendezvényeink lesznek, továbbá – mint értesültem róla és örömmel halottam – az operatagozat felajánlotta, hogy koncerteket, gálaműsorokat tartanak, amelyek nem járnak extra kiadásokkal. A prózai tagozattal még ezután beszéltem meg a kialakult helyzetet.

– Egyedül döntött, vagy egyeztetett a színházat fenntartó önkormányzattal?

– Egyeztettem és a keddi igazgatósági ülésen hoztuk meg ezt a döntést. Nem örült neki senki, de be kell látnunk: ha ebben az évben nullszaldós színházat akarunk, akkor egyszer muszáj megrántani a nadrágszíjat!

– Indokolna egy kicsit részletesebben?

– Amióta csak itt vagyok, folyamatosan pénzügyi problémákkal kerülök szembe. Őszintén szólva el is untam már, hogy amióta én vagyok az igazgató, a színház működését folyton a pénzhiánnyal jellemzik. Ez persze az én személyes ügyem és nem befolyásolta a mostani

Korognai Károly: Amit eddig csináltunk, az tetszett a közönségnek. (Fotó: Karnok Csaba)

döntést. Nem indulatból, hanem átgondoltan, megfontoltan határoztunk: az új gazdasági igazgatóval számoltunk, számoltunk, s egyhetes örlődés után eldöntöttük, mi az ára annak, hogy kibújunk az adósságspirálból.

– Az igazgatói széket azaz nyerte el, hogy éva-donként 400, jórészt telt házas előadást igért.

– Őszintén hittem benne, hogy Szegeden van igény ennyi előadásra. Igazam volt, ezt az eddigi, feszített tempóban egymást követő előadások látogatottsága bizonyítja. De jöttek a problémák és az is bebizonyosodott, hogy ilyen költségvetés mellett nem lehet ezeket az igényeket kielégíteni, az emelt előadásszám nem tartatható.

– Az idén 949 millió 832 ezer forintból gazdálkodhat a szabadtérrel össze-vont színház. Miért nem elég?

– Amikor megterveztük az idei évadot, tavaly áprilismájusban, nem volt egy gazdasági szakember, aki azt mondta volna, hogy ez nagyon szép – de nincs rá fedezet. Amikor megkezdtek

az évadot, már magam is láttam, hogy ez nem fog menni, de igyekeztünk, mindent megpróbáltunk, hátha mégis sikerül. Nos, nem megy... De így is 316 előadásunk lesz ebben az évadban. A '97-98-as szezonban 271 volt.

– Mennyit spórolnak azaz, hogy nem játszanak április végétől? Elég lesz a gazdasági egyensúlyhoz?

– Önmagában nem.

– Értékesítik a dorozsmai telephelyet?

– Ebben még nincs döntés, de ha így lenne, abból a pénzből nem fizethetnénk ki az adósságainkat, mert az vagyonszerelést jelentene. Dorozsma komoly érték, de jelenlegi állapotában használhatatlan. Abból új értéket, korszerű műhelybázist kell létrehozni. A raktárkészletet, a fölösleges díszleteket viszont értékesítjük, szerintem 10-15 milliót ebből be tudunk hozni.

– És a Dorozsmáról a volt kábelgyárba költöző, korszerűsített műhelyek bérleti díját miből fogják fizetni?

– Azt szeretném, ha az első két évben a dorozsmai telephely fejében ezt az önkormányzat fedezné, de ebben még nincs döntés. A műhelyeknek két év után önfenntartóknak kell lenni.

– Nem jutott még eszébe, hogy vezetői gyakorlat és gazdálkodási ismeretek nélkül nem lett volna szabad vállalnia ekkora intézmény igazgatását?

– Egy intézmény irányításának több szegmense van. Az egyik a művészeti színvonal; amit eddig csináltunk, az tetszett a közönségnek, hiszen jöttek az előadásokra. A másik a gazdálkodás; állítom, hogy nincs még egy színház, amely országban, aki ennyit foglalkozna gazdasági ügyekkel, mint én. A bajok gyökere ott van, hogy az első pillanattól 42 millió adósságot görgetek...

– Az egészen elképesztő, hogy ön ezt állítja, a volt igazgató pedig azt, hogy a színház és a szabadtéri együtt plusz egy millióval rendelkezett az átadás pillanatában.

– Akkor nyilván a belső ellenőri és a revizori jelentés is téves... Tény, hogy április

30-án 42 millió mínuszban voltunk. Ezt az „eredményt” két hónap alatt nem lehet produkálni.

– De ha ennyire rosszul állt a színház, akkor miért vállalta az igazgatást?

– Az átadásakor az előző vezető aláírta, hogy nincs tartozása a színháznak. A megörökölt gazdasági igazgató szerint sem volt semmiféle anyagi nehézség. Két hónap múlva pedig kiderült, hogy három hónapja nem fizetünk a szimfonikus zenekarnak... Lehet egyébként, hogy akkor kellett volna leállítani a színházat! Csak azt nem tudom, ahhoz mit szólna a vátoros, hogy idejön valaki és azazal kezd, hogy leáll.

– Most azt mondják, hogy csak a direktor által rendezett előadások nem maradnak el.

– Ez nem igaz. Gyermeke-előadás nem marad el, azt fontosnak tartottam, hogy a gyerekbérlet ne sérüljön. Egyébként pedig A padlás két forint húsz fillérbe fog kerülni. Magam válogatom a meglévőkből a jelműveket és a díszleteket. Mit gondol, ki más vállalná így a rendezést?

Sulyok Erzsébet

Öt éve él Magyarországon feleségével – és immár két kislányával – Timothy Bentch. Az amerikai tenorista 1998-ban A varázsfuvola Tamínójaként debütált Szegeden, majd Almaviva gróf volt a Sevilla, se borbélyban, Don Ottavio a Don Giovanniában. A közönség hamar megszerette, tehetségének és közvetlenségének köszönheti nagy népszerűségét. Februárban két új szerepben is fellép: a Triptichon premierjén a Gianni Schicchi Rinuccióját énekelte, ma pedig a Traviata Alfredójaként mutatkozik be.

– Egyre többet hallani sikeres budapesti fellépéseiről, már nemcsak oratórium-, hanem operaénekesként is...

Egy operaszervező tenorista

– A Così fan tutte Ferrandóját énekeltem az Operaházban, ugyanebben a szerepben áprilisban három estén ismét fellépek. A televízióban is látható volt a Poppea megkoronázása című Monteverdi-opera, amiben Néro szerepét énekeltem Moldován Domokos rendezésében. Nagyon örültem ennek a feladatnak, mert megmutathattam, hogy nemcsak Mozart-tenor vagyok, hanem egy színészi szempontból is összetett, izgalmas drámai szerepet is meg tudok oldani. Igyekeztem minél ellenszenvesebbé tenni a figurát, hogy a nézők minél jobban gyűlöljék. Egyre gyakrabban kapok felkéréseket rangos hangversenyekre is. Nagy élményt jelentett, hogy január 20-án a Zeneakadémia nagytermében Fischer Ádám vezényletével Beethoven Missa Solemnisének tenorszólistáját énekelhettem. A koncertet élőben közvetítette a Bartók Rádió.

Timothy Bentch: Szeretnék kreatívabb dolgokkal is foglalkozni, mert néha úgy érzem, csak egy báb vagyok a színpadon. (A szerző felvétele)

– Hogyan tudja összehangolni a fővárosi és a szegedi feladatokat?

– Néha kicsit nehezen

megy, például decemberben Kocsis Zoltán dirigálásával a Messiás tenor szólistája lettem volna Budapesten, de A va-

rázsfuvola előadása miatt az utolsó pillanatban nem engedtek el Szegedről. Rosszul esett, mert fontosak számomra

ezek a koncertek. Szerencsére Oberfrank Péter zeneigazgató úrral általában sikerül egyezségre jutnom. Szeretek Szegeden élni, nagyon kedves az itteni közönség, az utcán is oda jönnek hozzám az emberek beszélgetni. Azt hiszem, ritka dolog, hogy egy ekkora városban ilyen szoros kapcsolat legyen művészek és a publikum között. A feleségem is nagyon jól érzi itt magát, a két kislányunk nevelése mellett lektori munkát végez. Sok barátunk van már itt, fájna a szívünk, ha el kellene hagynunk Szegedet. Szeretnék az éneklés mellett valami más, kreatívabb dolgot is csinálni, mert néha úgy érzem, csak egy báb vagyok a színpadon.

– Csak nem rendezésre gondolt?

– Eszembe sem jutott. Budapesten az Örömhír nevű új kórus alapításában segédkeztem. Különböző keresztény felekezetek tagjai alkotják, de

cemberben már csináltunk is három Messiás-előadást. Nagy élmény volt látni, hogy fontos dolgot tettünk, eljuttattuk az emberekhez a Messiás üzenetét. Szeretném, ha sikerülne a szegedi színházzal együttműködve egy új operát létrehozunk. Egyelőre csak annyit árulnék el, hogy egy erdélyi fró készíti a librettót. A darab a Ceausescu-diktatúra idején játszódik, és magyar keresztény hívek szenvedéseiről szól. Roppant izgalmas számomra ez a téma, noha akkor még nem éltem itt, hiszen csak 1991-ben jöttem át Amerikából Kelet-Európába. Először egy erdélyi magyar baptista lelkészről hallottam arról, hogyan bánt a kommunista rezsim a hívőkkel. Elkísértem őt a helyi missziós körútjaira, ahol sok emberrel megismerkedtem. Csodálatos és megrendítő történeteket hallottam arról, milyen szenvedéseket kellett elviselniük a hitük miatt. Szeretném, ha az opera is segítene abban, hogy ne felejtsek el ezeket a történeteket.

Hollósi Zsolt